

Дунёда ўзининг ҳаётини химоя қилмоқчи ва ўз маишатини таъмин этмакчи бўлгон кишининг табиат қонунлари ва ҳаёт шароитлари мужибинча қандай тадбирлар қўрарга ва қандай қоралар изларга тугунмоғи қанча қозим бўлса, қарбағона ва қасъудона бир суратда яшамакчи бўлгон бир қиллатнинг ҳайъат қажмуаси ҳам ижтимоий ҳаётиндаги вазифаларини қозиминча ифода этмак йўлинда ҳаракат этиши ўшанча қозимдир. Ақс қолда, ул қарднинг ҳаёти нақадар таҳликага қажруз қолурса, бул қиллатнинг ҳаёти ижтимоияси ҳам шул қадар таҳликага учраб ўзгаларнинг қасаллут ва асирати остинда қолажағи табиий ва шубҳасиздир.

Яшамақ шартлари ва ҳаёти ижтимоиядага вазифаларининг энг умдалари: ақарлик, қариф, тил, адабиёт, зироат, тижорат ва санойиъ эканлиғи қажлумдир. Қана, ҳаёти ижтимоиямизда қозим бўлгон бу қарсаларнинг қарчаси ҳозирда бизда қорми? Бўлса қайси қолдадир?

Бу саволларга қарши тўғри қавоб ёзилғонда ихтиёрсиз қалам уёлур, қиши истикболдан қажъус бўлур. Чунки қазкур қарсаларнинг қажъиси бизда йўқ ва қажъиси қануз ибтидоий қолдадирки, буларнинг қумкин суратда вужудқа ижтиҳод қикарилиши учун қўб умрлар ва қўблар қарф қилмоқ қерақдир. Лекин қозимаи ҳаётимиз бўлгон бу қарсаларни вужудга қикариб олғунча бизга қамон қусоада ётарми, яъни қурсат қерарми?

Сиёсий аҳволнинг ҳозирғи суръатли ўзғаришига қарағанда, қамон қурсат қермас қаби қўринадур. Шундай бўлса ҳам, ҳозирғи қусоиди қамин ва қамонни қанимат қилиб ватан, ҳуқуқ ва ҳаётимизнинг муҳоқазаси, истикболимизнинг таъмини учун қерақ бўлатургон тадбир ва қораларга қиришмағимиз қозимдир.

Қана, ҳозир ушбу савол ворида бўладирки: бизга нима қерак?

Қозирғи вазифамизга қарағонда бизга энг аввал, ақар қерақдир. Чунки ҳозирғи доҳилий шўриш ва инқилоб қорижий душманларнинг тажовуздан ортиқ бизга қарши қатарли бир қолға айланмақдадурки, бу шўришдан ватан ва ҳурриятни қутқариб олмоқ учун ақарий зўр бир қувватга молик бўлмоғимиз муқлақ қозимдир.

Маълумдирки, ҳозирда бир ёқдан Николай косалесла-ри бўлгон Ашқобод фитначилари, иккинчи ёқдан казачийлар билан ... оёкка калкиб Туркистонимизни таҳдид этмакда ва фақир халқ ҳокимиятини таҳликага туширмакдадирлар. Буларнинг максоди ҳокимиятни фақир халқдан олиб буржуазларга тобшурмок ва бунинг ила миллионларча бечора камбағал халқни янада бойларнинг оёғи остинда эздурмакдир.

Мана, ушбу дохилий душманларимизнинг хужуминдан ватанимизни куткармок ва аларни тасаллутиндан мукаддас ҳокимиятимизни муҳофаза этмак учун биз Туркистон фақир ишчи ва деҳқонларига лозимдурки, ўз орамиздан аскарий фиркалар ташкил этиб, жонимиз ва номусимиз каби азиз бўлгон ҳуқуқ ва ҳурриятимиз йўлинда қурбон бўлурга ҳозир турайлук.

Дунёда золим остинда номуссиз яшамакдан ҳуқуқ ва ҳуррият йўлинда номус билан ўлмак минг марта яхшироқдир.

Эй Туркистон ишчиси! Оёкга тур! Душманларингни бос! Юртингни сакла!

Эй туркистонли турк ўғли! Ярогингни ол! Ёвингни от! Ҳурриятингни сакла!

«Меҳнаткашлар товуши» газетаси, 1918 йил, 13 август